

Η ανάληψη βάδισης ως μέθοδος αξιολόγησης παιδιών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος

Π. ΒΛΟΤΙΝΟΥ¹

Ε. ΒΛΟΤΙΝΟΥ²

¹Εργοθεραπεύτρια, Μσς Πρόληψη

- Παρέμβαση - Αποκατάσταση

Δ.Π.Θ. (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο

Θράκης), Αναπλ. Καθηγ. ΕΕΕΕΚ -

ΤΕΕ Αλεξανδρούπολης

²Ειδ. Ιατρός Παθολογοανατόμος,

Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ρίου

Πατρών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διαταραχή του Αυτιστικού φάσματος διαγιγνώσκεται συνήθως μετά τα 3 πρώτα έτη της ζωής του παιδιού. Ωστόσο κατά τη βρεφική ηλικία και παιδική ηλικία έχει παρατηρηθεί ότι παιδιά με Αυτισμό εμφανίζουν διαταραχές στην κίνηση και στη βάδισή τους, οι οποίες διαφέρουν κατά περίπτωση. Διαταραχές στη λήψη της ύπτιας θέσης ηλικία και της αλληγής από ηρινή σε ύπτια θέση, στο κάθισμα, στο μπουσουλισμα, στην ορθοστάτηση, όπως και στη βάδιση, σημειώνονται κατά το 1^ο έτος της ανάπτυξης των παιδιών και είναι χαρακτηριστικές, όπως έχει διαπιστωθεί, για τη μετέπειτα διάγνωση του αυτισμού.

Λέξεις κλειδιά: *ανάληψη βάδισης, ανάληψη κίνησης, πρώιμη διάγνωση αυτισμού.*

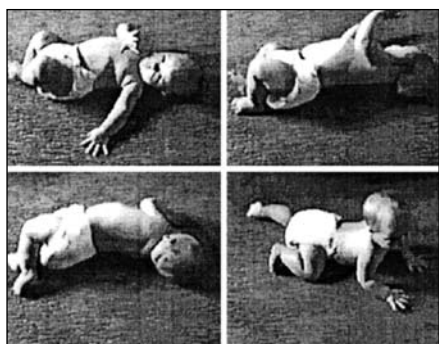
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αυτισμός συνήθως διαγιγνώσκεται στην ηλικία των 3 ετών, όταν ένα παιδί αρχίζει να συμμετέχει σε κοινωνικές δραστηριότητες και εμφανίζει σημάδια δυσλειτουργίας στην αλληλεπίδραση με το περιβάλλον του. Η απτική ευαισθησία, το απομονωμένο παιχνίδι, η έλλειψη βλεμματικής επαφής, η μειωμένη εκφραστικότητα, η ανεπάρκεια ή πλήρης απουσία του λόγου, συνιστούσαν μέχρι πρότινος το προφίλ του αυτιστικού παιδιού.

Σήμερα η διάγνωση μπορεί να τεθεί ακόμη και από τον 4ο-6ο μήνα της ζωής του παιδιού, καταγράφοντας και ερμηνεύοντας την αναπτυξιακή του πορεία, την εκφραστικότητά του, αλλά κυρίως την ανωμαλία στην κίνησή του, που εξελίσσεται μετέπειτα σε μη ομαλή βάδιση. Σε γενικές γραμμές στη βάδιση των παιδιών με αυτισμό παρατηρείται αδεξιότητα και έλλειψη αρμονικής – «απαλής» κίνησης.

Φυσιολογικά πρότυπα στην ανάληψη κίνησης παιδιών

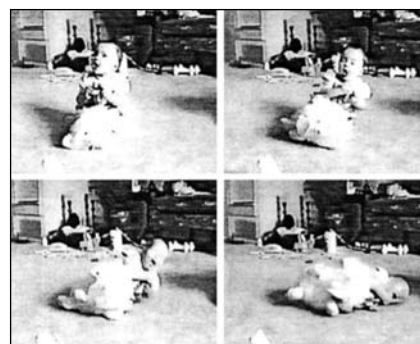
Ύπτια θέση: από αυτή τη στάση όλα τα βρέφη περνούν και λαμβάνουν

Εικόνα 1. Φυσιολογική κίνηση κατά την αλλαγή θέσης.

Εικόνα 2. Ασυμμετρία κατά το μπουσούλισμα.

Εικόνα 3. Ελλιπής ισορροπία σε καθιστή θέση.

συγκεκριμένες ενεργητικές και σαφείς θέσεις οι οποίες εμφανίζουν συμμετρία (άνω και κάτω άκρα).

«Ροηλάρισμα»: η αλλαγή από την πρηνή στην ύπτια θέση χρονικά συμβαίνει γύρω στον 3ο μήνα και περιλαμβάνει αρχικά μετακίνηση της λεκάνης, του κορμού και τέλος του ώμου και της κεφαλής.

Κάθισμα: περίπου στους 6 μήνες ένα παιδί μπορεί να καθίσει διατηρώντας την ισορροπία του ακόμη και αν για λίγο το κέντρο βάρους του μετακινηθεί έξω από τη βάση στήριξης, που είναι τα ισχιακά κυρτώματα.

Μπουσούλισμα στα χέρια και τα γόνατα: αυτό χρονικά ξεκινάει μαζί με την εδραίωση της καθιστής θέσης. Κατά το μπουσούλισμα, τα άνω και κάτω άκρα κινούνται παράλληλα με τον κορμό και σε μια απόσταση από αυτόν.

Βρεφικό 1ο νηπιακό βάδισμα: όταν ένα παιδί ξεκινάει να περπατάει περνάει μέσα από 3 στάδια, που περιλαμβάνουν αρχικά την κίνηση στο ισχίο, έπειτα μεταφορά της κίνησης στον άκρο πόδα με παθητικό τρόπο και τέλος προσθήκη ενεργητικής κίνησης (εικόνα 1).

Κατά την ανάπτυξη βάδισης σε φυσιολογικά παιδιά, περιμένουμε να δούμε:

1. Περπάτημα με κίνηση των γοφών (το βάδισμα της «πάπιας») με τα πόδια σε παράλληλη θέση και το βάρος να ισοκατανέμεται. Ακολουθεί μεταφορά βάρους από το ένα πόδι στο άλλο χωρίς ουσιαστικά να συμμετέχει στην κίνηση η ποδοκνημική ή τα δάκτυλα του ποδιού. Αυτό μεταφράζεται σε πολύ μικρά βήματα.

2. Ενδιάμεσο στάδιο: πρώτα γίνεται η κίνηση του βήματος, μετά ακολουθεί η ανάληψη του βάρους. Το βάρος του σώματος μετακινείται, επιτρέποντας στο παιδί

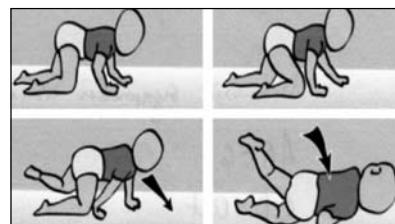
να ελευθερώσει το πόδι στήριξης από το έδαφος με το να «ροηλάρει» από τη φτέρνα στα δάκτυλα του ποδιού το οποίο αντανακλά την κίνηση του ισχίου.

3. Τελικό στάδιο: η μεταφορά του βάρους εδώ γίνεται ταυτόχρονα με τη μετακίνηση των άκρων, χωρίς να πρέπει να είναι στο έδαφος για στήριξη. Ο κύκλος βάδισης μοιάζει με του ενήλικα, ωστόσο η κίνηση των χεριών είναι ασυντόνιστη ακόμη.

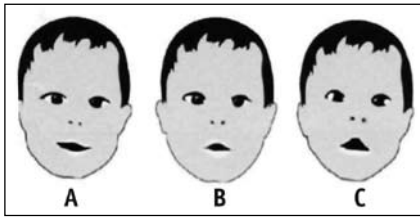
Παθολογικές καταστάσεις στην ανάπτυξη της κίνησης και της βάδισης στον αυτισμό

Όσον αφορά την ανάπτυξη στην κίνηση κατά τη βρεφική φάση, παρατηρείται:

- Ασυμμετρία που εμμένει κατά την ύπτια θέση (εικόνα 2)
- Τμηματικό ροηλάρισμα από ύπτια σε πρηνή θέση
- Καθυστέρση στο μπουσούλισμα, το ένα πόδι να βηματίζει και το άλλο να έρπει
- Εξαρτημένη καθιστή θέση με ελλιπή ισορροπία (εικόνα 3)
- Δυσκολίες συντονισμού άνω και κάτω άκρων κατά τη βάδιση και αδεξιότητα (εικόνα 4)
- Πτώσεις κατά το βάδισμα χωρίς έκλυση προστατευτικών αντανακλαστικών κινήσεων (εικόνα 4)

Εικόνα 4. Δυσκολίες συντονισμού άνω και κάτω άκρων με πτώση χωρίς έκλυση αντανακλαστικών.

Εικόνα 5. Α, Β, C.
Χαρακτηριστικές θέσεις "Moebius shape of mouth" σε βρέφος.

Εικόνα 6. Βάδιση 4χρονου παιδιού με Αυτισμό.

Όλα τα παραπάνω σημεία μπορούν να αποτελέσουν σημεία για περαιτέρω διερεύνηση της διάγνωσης του παιδιού. Στη διάγνωση αυτή, πρωταρχικό ρόλο θα διαδραματίσει ο παιδοψυχιατρικός έλεγχος, η ψυχολογική εξέταση αλλά και οι γνωματεύσεις των άλλων μελών της διεπιστημονικής ομάδας.

Σημασία θα πρέπει να δοθεί, εκτός από την ανάλυση της βάδισης του βρέφους, στην εμφάνιση ή μη «moebius syndrome shape of mouth» (χαρακτηριστικό στόμα τις περισσότερες φορές στον αυτισμό) και καθυστερημένης εμφάνισης, έλλειψης ή λανθασμένης χρονικά έκφρασης αντανακλαστικών σημείων (εικόνα 5).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η διάγνωση του αυτισμού σε μια τόσο μικρή ηλικία, αν και επιθυμητή, εγκυμονεί κινδύνους, όχι μόνο για το στιγματισμό του παιδιού και τον τραυματισμό ολόκληρης της οικογένειας, αλλά και για τη φυσική εξέλιξη και ελεύθερη διαπαιδαγώγησή του, η οποία πλέον θα πρέπει να είναι θεραπευτικά καθοδηγούμενη. Από την

άλλη πλευρά, μια πρώιμη διάγνωση ωθεί σαφώς σε καλύτερα αποτελέσματα αν και εφόσον η έναρξη των θεραπειών (εργοθεραπείας, λογοθεραπείας, ειδικής συμπεριφοράς) τοποθετηθεί χρονικά στη μικρότερη δυνατή ηλικία.

ABSTRACT

Vlotinou P, Vlotinou H

Autism spectrum disorder is usually diagnosed after the age of three in children. Although, during babyhood and childhood it has been noticed that children with autism are showing movement and walking disturbances, which differ from case to case. Disturbances in gaining the supine position and turning from prone to supine position, in sitting, in crawling, in standing and walking are noticed during the first year of children's growth and they are typical, as noticed, for the oncoming diagnosis of autism disorder.

Key words: walking analysis, movement analysis, early diagnosis of autism.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Esposito G, Venuti P. Analysis of toddlers' gait after six months of independent walking to identify autism: a preliminary study. *Percept Mot Skills* 2008; 106(1):259-69.
- Morena M, Umberto C, Deborah C, Catherine M, Margot P. The reach-to-grasp movement in children with autism spectrum disorder. *Autism and movement disturbances. Phil Trans R Soc Lond* 2003; B 358, 393-403.
- Teitelbaum P, Teitelbaum O, Nye J, Fryman J, Maurer R. Movement analysis in infancy may be useful for early diagnosis of autism. *Proc Natl Acad Sci USA* 1998; (95):13982-13987.
- Teitelbaum O, Benton T, Shah P, Prince A, Kelly Teitelbaum P. 2004 Echol- Wachman movement notation in diagnosis: The early detection of Asperger's syndrome. *PNAS* 2004; (32):11909-11914.